

BIBLIOTECA PÚBLICA
SANT GREGORI
MIQUEL
MARTÍ
I POL

Recull de premsa de la Vall del Llémena

Font Diari de Girona *Plana*

Data 10 agost de 2008

El nas de la bruixa

Santa afra

L'autor repassa la història recent per denunciar l'abandonament que pateix un dels santuaris que ha estat una referència al llarg dels anys durant les temporades d'esbarjo per als residents a Girona i als pobles del voltant

JORDI VILAMITJANA Dimarts passat, dia 5 d'agost, fou la festivitat de Santa Afra i el santuari del terme de Ginestar, al municipi de Sant Gregori, es va quedar petit un any més acollint peregrins. Fa molts i molts anys que els gironins hi acudeixen devotament.

El santuari fou erigit l'any 1760 a l'indret on hi havia hagut primer un oratori a la Mare de Déu dels Àngels i després a la Verge de les Neus. A principis del segle XX fou restaurat completament. L'església és d'una sola nau amb capelles laterals. El primer que veu el visitant és un atri de tres arcs de mig punt. El campanar és de planta quadrada i està coronat per una cúpula que sosté una creu. Enganxada a l'esquerra de l'església hi ha l'hostatgeria. És una edificació de quatre plantes, originària del XVIII però molt reformada. (Font consultada: Guia del Patrimoni del Gironès, 02, de Jordi Llinàs i Pol i Jordi Merino i Serra). La vista és excel·lent: la muntanya de Sant Grau, a ponent; la de Rocacorba, al nord; les Gavarres, a sol ixent; i les de Sant Feliu i Tossa, a migjorn. Dintre d'aquest quadre es veuen perfectament: el pla de Girona, la Selva, amb les viles de Cassà i Llagostera, el pla de Sant Gregori, les afraus de Ginestar, Cartellà i Sant Medir i els campanars de Canet d'Adri, Adri i Moncalp.

Un recorregut per la premsa gironina de diferents èpoques permet adonar-se de l'enorme ressò i de la gran importància que aquest santuari ha tingut sempre per als gironins. Una de les primeres vegades que surt esmentat el santuari de Santa Afra fa referència a un lamentable accident. Un tal Sr. Carbonell, propietari de Ginestar i germà del mossèn del santuari va morir atropellat per un carro. Justament a la part de darrere del campanar hi ha una placa que recorda la gran dedicació del Sr. Carbonell al temple i a la construcció del campanar (2 de maig de 1904). El 5 d'agost de 1906 es van beneir les quatre noves campanes. El Diario de Gerona del 17 d'octubre de 1915 feia, en un reportatge, una acurada descripció de l'excursió a Santa Afra: "La excursión al 'Santuario de Santa Afra' es sumamente cómoda desde la mayoría de los pueblos de su contorno y especialmente de la capital. Baste decir que el trayecto por la carretera de Gerona a Las Planas, pasando por el pueblo de San Gregorio, es de ocho kilómetros y al dejar aquella, enfilando el río Llorca, se llega a la ermita en menos de tres cuartos de hora."

Des de començaments del segle XX i de manera ininterrompuda (en els tres anys de Guerra Civil no es va fer) s'hi celebra un aplec. Abans es feia un sorteig regalant imatges de la santa. L'any 1923, el Diari esmentava diverses obres a l'hostatgeria per adequar-la a les pernoctacions. Ben aviat fou sovintejat per diversos col·lectius. L'abril de 1923, el GEiEG hi va organitzar una excursió que va anar repetint cada any. El setembre de 1924, hi anà una romeria Terciària Franciscana. El dia 24 de febrer de 1925 es va inaugurar solemnement la carretera que hi duia i que va costejar la Sra. Carme Pons. El juliol de 1925, l'escolania de la Parròquia del Mercadal hi va fer una excursió. El maig de 1927, els que hi feren la clausura de curs foren els alumnes de les Escoles Normals de Girona (Magisteri) acompanyats del professorat. L'agost de 1927 el cor de les Filles de Maria de la parròquia de Santa Eugènia de Ter hi va fer una lluïda interpretació de cançons. L'any 1933, la penya ciclista El Pedal de Salt s'hi va arribar d'excursió. L'agost de 1940 s'hi féu un campament de l'OJE. I el juliol de 1943, un curs d'instructoras de la Secció Femenina. Des del Nadal de 1953, hi ha documentades diverses celebracions del GEiEG de la Missa del Gall.

L'estada més curiosa esdevinguda al Santuari fou fruit de la decisió de la Junta del Girona FC de finals d'octubre de 1934 de concentrar-hi la plantilla del primer equip per preparar adequadament el partit contra l'Espanyol. El Full Esportiu del Diari de Girona deia literalment "per tal que els jugadors portin una vida tranquil·la i 'sosegada' i evitar a la vegada el perill de les tradicionals fires gironines". Aquell equip el formaven Iborra, Farró, Torredelot, Tries, Prieto, Castelló, Gorgorio, Babot, Clara, Balmanya i Pagès... Aquestes concentracions s'anaren repetint. Se'n troben notícies al Diari de 1948, 1949, 1950, 1956, 1963, 1965, 1973 i 1975. Als anys 90 el CF Salt també s'hi va concentrar. Al març de 1995, seguidors del Valvi hi van dipositar 7 espelmes per salvar el club del descens.

El maig de 1928, van acabar les obres de reparació i construcció del Santuari. Entre altres avenços, hi va arribar l'electricitat. En aquell moment, el Santuari tenia 8 habitacions, dos menjadors, dues cuines a disposició dels hostes i bona electricitat. L'any 1930 es va aixecar un pis més. L'1 d'agost de 1930, tots els diumenges i festius, va començar a sortir un auto de la plaça de Correus de Girona amb destinació a Santa Afra. Tornava a les 4 de la tarda i valia (anada i tornada) dues pessetes. El sopar al Santuari valia, l'any 1932, 4 pessetes. L'esmorzar, 1,5 pessetes. L'any 1990, el sopar de cap d'any a Santa Afra valia 4.500 pessetes (pernil d'ànec amb pinya, calamars farcits, cuixes de gall dindi amb prunes, panses i pinyons, torrons i neules, cava Cordó negre).

L'any 1953 va morir-hi als 91 anys Mn. Lluís Carbonell Perpiñà, ànima del santuari en els seus orígens. Després, mossèn Joaquim Cornellà i Sala ha continuat la incansable tasca d'anar adequant l'hostatgeria i de fer reformes al temple, fins ?gairebé els nostres dies. Al maig de 1958, es va consagrar un nou altar i una nova imatge de la Mare de Déu, amb l'actuació estel·lar de l'"Scholla Cantorum" del Seminari. El febrer de 1977 s'hi va reunir el Consell Presbiteral de la Diòcesi de Girona, presidit pel Bisbe Camprodón. L'abril de 1986, Mn. Cornellà fou agredit i atacat a l'ermita per uns joves que el van deixar lligat i li van robar la recaptació del menjador (unes 50.000 pessetes). En els darrers 50 anys, s'hi han fet concerts de festival, casaments, trobades, excursions, curses ciclistes, àpats familiars, peregrinatges, conferències, exercicis espirituals, misses funeral... Als anys 90 es feia a Santa Afra una missa amb cants gregorians.

L'any 1997 es va publicar un vídeo amb guió de Joan Carrera i veu de Joan Canal sobre 15 temples de la diòcesi, entre ells el de Santa Afra. L'any 1998, el Bisbat va editar un llibre dedicat als Santuaris de la Mare de Déu de la demarcació de Girona que recull bona part de la història del Santuari. Actualment el Santuari roman en la més profunda solitud i l'hostatgeria, en el més pur abandonament

